

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

3º EDUCACIÓN PRIMARIA

Curso 2020/21

Belén Casanova Mayo

Carlota Pena Freijomil

CEIP A GÁNDARA

1.	INTRODUCCIÓN.....	3
2.	CONTEXTUALIZACIÓN	3
3.	OBXECTIVOS DE EDUCACIÓN PRIMARIA	4
4.	COMPETENCIAS CLAVE	6
5.	DESENVOLVEMENTO POR ÁREAS	
	• Área de Ciencias da Natureza.....	7
	• Área de Ciencias Sociais.....	14
	• Área de Lingua Castelá e Literatura.....	21
	• Área de Lingua Galega e Literatura	34
	• Área de Matemáticas	50
	• Área de Valores Sociais e Cívicos	59
	• Área de Educación Plástica.....	67
6.	ENSINANZAS TRANSVERSAIS	72
7.	METODOLOXÍA	
	7.1 PARA A ENSEÑANZA PRESENCIAL.....	73
	7.2 PARA A ENSEÑANZA NON PRESENCIAL.....	74
8.	ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS E RECURSOS QUE SE VAN EMPREGAR	74
9.	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	75
10.	PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	76
11.	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN.....	76
12.	AVALIACIÓN DA PROPIA PRÁCTICA DOCENTE.....	77
13.	ACCÍONS DE CONTRIBUCIÓN COS PLAN E PROXECTOS DE CENTRO	
	• Plan TIC	77
	• Proxecto lector.....	77
	• Plan de convivencia do centro.....	77
14.	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES	78
15.	COMUNICACIÓN COAS FAMILIAS.....	78

1. Introducción

A Programación Didáctica de Nivel será un dos elementos esenciais do exercicio da autonomía pedagóxica e, a súa vez, o instrumento que facilita a toma de decisións por parte do profesorado, permitindo que estas sexan o máis adecuadas posible ás necesidades educativas do alumnado, ás calidades profesionais do equipo docente e aos medios dispoñibles.

A finalidade desta programación é facilitarlle ao alumnado os aprendizaxes para alcanzar unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade, procurándose a integración das súas experiencias e aprendizaxes e adaptándose ao seu ritmo de traballo, de acordo co recollido no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Primaria, na nosa Comunidade Autónoma.

Entendemos por Programación ao conxunto de decisións tomadas polo Equipo Docente deste centro educativo co fin de dotar de maior coherencia a intervención didáctica do profesorado.

Tendo en conta a situación actual producida pola COVID-19 nesta programación didáctica recóllese a metodoloxía a seguir no caso de que a ensinanza non poda ser exclusivamente presencial e haxa que recurrir a una ensinanza non presencial.

2. Contextualización

Denominación: C.E.I.P. A Gándara

Titularidade: Pública (Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia).

Niveis educativos que imparte:

- Segundo ciclo de Educación Infantil
- Educación Primaria

Servizos complementarios:

- Comedor

Correo electrónico: ceip.gandara.naron@edu.xunta.es

Páxina web: www.edu.xunta.es/centros/ceipgandaranaron

O noso centro sitúase no barrio de A Gándara, que pertence ao municipio de Narón, situado ao noroeste da provincia de A Coruña. Trátase dun barrio ben comunicado que conta con múltiples servizos comunitarios tales como teatro, ludoteca, biblioteca ou diferentes instalacións deportivas, algún dos cales vai ser utilizado ao longo deste curso académico. O nivel socioeconómico e cultural do noso alumnado é

medio polo que existe unha gran diversidade, tanto xeral coma específica dentro das aulas. A distribución concreta de dito alumnado no terceiro nivel de Educación Primaria é o seguinte:

3º A: 25 alumnos e alumnas (12 nenas e 13 nenos). Todos os nenos e nenas, agás una nena que se incorporou en de Ed. Primaria, levan xuntos na mesma aula dende o primeiro curso de Educación Infantil. Na clase hai unha porcentaxe significativa de nenos/as con dislexia ou con risco alto de dislexia. Tamén hai alumnos/as que precisan apoio por outro tipo de necesidades. Este apoio pode ser dentro da aula ou fóra da aula por parte das especialistas de Audición e Linguaxe co fin de mellorar a súa situación ou tamén será dado pola titora ou por profesorado que imparta clase no nivel ou no ciclo..

3º B: 24 alumnos e alumnas (11 nenas e 13 nenos). Todos eles levan xuntos no mesmo grupo dende o primeiro curso de Educación Infantil. Entre o alumnado hai un caso de Necesidades Educativas Especiais, que conta cunha Auxiliar Técnico Educativa (ATE) e ó que se lle ten aplicada unha Adaptación Curricular; ademais, cóntase co apoio na aula de profesorado do centro, para axudar a este e outro alumnado que ten máis dificultades para seguir o ritmo de traballo na aula.

En ambos casos, estase a respectar a ratio máxima establecida polo Real Decreto 132/2010, do 12 de Febreiro, polo que se establecen os requisitos mínimos dos centros que imparten as ensinanzas do segundo ciclo de Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria Obrigatoria.

3. Obxectivos de Educación Primaria

Os obxectivos son os referentes relativos aos logros que o alumnado debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin. A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

- a) **Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia**, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) **Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo**, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) **Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos** que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos

grupos sociais cos que se relacionan.

- d) **Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas** entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) **Coñecer e utilizar** de xeito apropiado a **lingua galega** e a **lingua castelá**, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) **Adquirir** en, polo menos, **unha lingua estranxeira** a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as **competencias matemáticas** básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das **ciencias da natureza**, as **ciencias sociais**, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das **tecnoloxías da información** e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.
- j) Utilizar diferentes representacións e **expresións artísticas** e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a **educación física** e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) **Desenvolver** as súas **capacidades afectivas** en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.
- n) Fomentar a **educación viaria** e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á **cultura** e á **sociedade galegas**.

4. Competencias Clave

A educación integral da infancia derivou ao longo do tempo en distintas propostas que tratan de afondar no seu desenvolvemento multidimensional. Unha delas, que nós consideramos fundamental é, a teoría das intelixencias múltiples de Howard Gardner.

O traballo baseado nas intelixencias múltiples axuda de forma significativa a ser máis competente. A competencia é a capacidade de resposta a demandas complexas e levar a cabo tarefas de forma axeitada. Supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivacións, valores, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz.

Se as intelixencias son múltiples, as competencias clave que imos ter en conta tamén son varias e aínda que abordan diferentes dimensións da persoa relaciónanse entre sí. Como dicía María Montessori: “ensinar detalles é aportar confusión pero establecer as relacións entre as cousas é aportar coñecemento”.

As competencias clave do currículo son:

1. Comunicación lingüística (CCL).
2. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
3. Competencia dixital (CD).
4. Aprender a aprender (CAA).
5. Competencias sociais e cívicas (CSC).
6. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
7. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

A competencia de aprender a aprender sería unha porta aberta a un mundo de posibilidades onde soamente nós poñeremos límites.

A competencia lingüística, matemática, social e cívica, dixital e conciencia e expresións culturais serían os recursos, “os materiais” que nos axudan a construír os nosos coñecementos, aprendizaxes... en todos os ámbitos.

A competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor sería o culmen, o obxectivo final dunha boa formación e educación. “Aprender a pensar e actuar creativamente” según necesidades e capacidades, con valores favorecendo a convivencia.

5. Desenvolvemento por áreas:

Contidos seleccionados para ensinanza presencial e non presencial marcados seguindo o código de cores seguinte:

Vermello: contidos seleccionados para o primeiro trimestre non presencial.

Azul: contidos seleccionados para o segundo trimestre non presencial.

Verde: contidos seleccionados para o terceiro trimestre non presencial.

Rosa: contidos seleccionados para todo o curso non presencial.

Negro: contidos de ensinanza presencial.

- **Área de Ciencias da Natureza.**

As ciencias da natureza axúdannos a coñecer o mundo en que vivimos, comprender a nosa contorna e coñecer os avances científicos e tecnolóxicos. A través das ciencias da natureza adquirimos o rigor do método científico na aprendizaxe, polo que é necesario proporcionar a todos os alumnos e alumnas as bases dunha formación científica, que lles axude a afianzar as competencias necesarias para desenvolverse nunha realidade cambiante, cada vez máis científica e tecnolóxica.

A través da área de Ciencias da Natureza os alumnos e alumnas iníciáanse no desenvolvemento das principais estratexias da metodoloxía científica, tales como a capacidade de formular preguntas, identificar o problema, formular hipótese, planificar e realizar actividades, observar, recoller e organizar a información relevante, sistematizar e analizar os resultados, sacar conclusións e comunicalas, traballando de forma cooperativa e facendo uso de forma adecuada dos materiais e ferramentas.

Os contidos están organizados en 5 bloques de contidos: **bloque 1** (Iniciación a actividade científica), **bloque 2** (O ser humano e a saúde), **bloque 3** (Os seres vivos), **bloque 4** (Materia e enerxía), **bloque 5** (Tecnoloxía, aparellos e máquinas). Esta área impartirase en lingua galega.

BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE	COMPETENCIAS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1. Realización de proxectos e presentación de resultados. • B1.2. Busca guiada de información en internet e noutros soportes. • B1.3. Utilización básica de tratamento de textos para a presentación de traballos. • 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1. Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborando con certa autonomía documentación sobre o proceso. 	<ul style="list-style-type: none"> • CNB1.1.1. Busca e selecciona información de forma guiada e comunica o resultado de forma oral e escrita, de maneira limpa, clara e ordenada, en diferentes soportes. • CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisión. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CCL • CMCCT • CSIEE • CCEC • CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.4. Iniciación á actividade científica 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.2. Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorren no seu contorno por medio da observación, e obter unha información 	<ul style="list-style-type: none"> • CNB1. 2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno mediante a observación obtén unha información. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CMCCT • CSC • CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Técnicas de estudo e traballo. ▪ B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade 			

BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ k 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. ▪ B2.2. As funcións vitais. ▪ Importancia dos sentidos en relación co medio. ▪ B2.3. Recoñecemento dos cambios físicos e persoais nas diferentes etapas da vida das persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento 	<ul style="list-style-type: none"> • CNB2.1.1. Explica a morfoloxía externa do propio corpo, o seu funcionamento nun sentido global e os cambios nas distintas etapas da vida. • CNB2.1.2. Coñece os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ m ▪ g ▪ k ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Saúde e enfermidade. ▪ B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. ▪ B2.6 Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros... ▪ B2.7. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos. ▪ B2.8. A relación cos demais. Toma de decisións. ▪ B2.9 A igualdade entre homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.2. Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso deseñando protocolos para a súa prevención. • B2.3. Deseñar un menú equilibrado para a súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> • CNB2.2.1 Emprega hábitos de hixiene, de exercicio e de alimentación sa na escola. • CNB2.2.2. Recoñece algúns factores causantes das enfermidades máis habituais (caries, catarros, gripe e obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSC • CMCCT • CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> • e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. 		<ul style="list-style-type: none"> • CNB2.3.1. Clasifica alimentos en función dos nutrientes principais. 	

• h	<ul style="list-style-type: none"> • B2.11. Pirámide alimentaria. B2.12. Análise de dietas equilibradas 		CNB2.3.2. Diferencia entre dieta equilibrada e non equilibrada e elabora un menú saudable na escola.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSC • CSIEE
-----	--	--	--	---

BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS
<ul style="list-style-type: none"> • b • g • e • l • i • o 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Diferenza entre seres vivos e inertes. • B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos. • B3.3. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables. • B3.4. Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables. • B3.5. Utilización guiada de claves e de guías de animais e plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia. B3.6. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno. 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais e plantas do seu contorno próximo, recoñecer as súas características principais e buscar información en fontes variadas. 	CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSIEE
			CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características das plantas do seu contorno e clasificaas con criterio científico.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCL • CSIEE
			CNB3.1.3. Utiliza claves e guías para a clasificación de animais e plantas.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CAA
			CNB3.2.1. Coñece as funcións de relación, reprodución e alimentación dun ser vivo e as explica empregando diferentes soportes.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ e ▪ h ▪ i ▪ j ▪ l ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. ▪ B3.8. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación. 	<p>B3.2. Observar e rexistrar de forma cooperativa, algún proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo, no seu medio ou na aula. Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados.</p>	<p>CNB3.2.1. Coñece as funcións de relación, reprodución e alimentación dun ser vivo e as explica empregando diferentes soportes.</p> <p>CNB3.2.2. Rexistra e comunica de xeito oral e escrito os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCC ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ c ▪ g ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Fontes de enerxía. A enerxía e os cambios. ▪ B4.2. Intervención da enerxía na vida cotiá. ▪ B4.3. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético. ▪ B4.4. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental. ▪ B4.5. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos naturais e consecuencias dun uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto medioambiental 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.1.1 Coñece algunhas fontes de enerxía, os seus usos e a súa intervención na vida cotiá. ▪ CNB4.1.2. Emprega actitudes responsables de aforro enerxético e de recollida de residuos na escola. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CMCCT ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Cambios de estado da auga. ▪ B4.7. O ciclo da auga. ▪ B4.8. Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de estado da auga e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CNB4.2.1. Explica os cambios de estado da auga en fenómenos naturais e situacións da vida cotián. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL

b g h	B4.9. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura.	B4.3. Realizar mesturas sinxelas con sustancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno, achegando conclusións sobre os resultados.	CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes sustancias que emprega diariamente con respecto á auga. CNB4.3.2. Realiza algunhas mesturas de uso doméstico e presenta conclusións dos resultados.	CMCCT
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS
▪ a ▪ b ▪ e ▪ g	B5.1. Manipulación e observación do funcionamento de obxectos, aparellos e máquinas sinxelas (bicicleta, xoguete, móbiles, tesoiras, roda, manivelas, espremedor, reloxo, pinzas, triturador...) B5.2. Importancia da ciencia e da tecnoloxía para mellorar as condicións de vida e de traballo.	B5.1. Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e observar o seu uso na vida cotiá.	CNB5.1.1. Coñece e emprega obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso cotián na escola analizando o seu funcionamento. CNB5.1.2. Identifica e explica a	▪ CMCCT
			enerxía que empregan obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso habitual na vida cotiá.	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC
▪ a ▪ b ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h ▪ j ▪ m	B5.3. Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. B5.4. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexis B5.5. Prevención de riscos no emprego de máquinas de uso cotián.tas.	B5.2. Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a resolución dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes	CNB5.2.1. Identifica e describe oficios en función dos materiais, das ferramentas e das máquinas que empregan.	▪ CMC ▪ CSC
			CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo,	▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CSC

Mínimos esixibles de Ciencias da Natureza

- B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento.
- B2.2. As funcións vitais.
- B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso.
- B2.10. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais
- B3.1. Diferenza entre seres vivos e inertes.
- B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos.
- B3.3. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables.
- B4.5. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais.

Plan de recuperación

Na área de Ciencias da Natureza quedaron recollidos na programación do curso pasado os contidos pendentes para este curso. A maior parte teñen continuidade neste ano e incluiremos os contidos pendentes nos do curso actual.

Neste área son os seguintes:

Os **contidos B4.4 e B4.5** que quedaron pendentes o curso pasado, traballaranse este ano no bloque 4 de **Materia e enerxía**; por outra banda, o **contido B5.2**, traballarase no bloque 5 de **A tecnoloxía, obxectos e máquinas**.

- **Área de Ciencias Sociais.**

O obxecto da área de ciencias sociais é preparar ao alumnado para vivir en sociedade, respectando as regras sociais e democráticas. partindo da realidade máis próxima ata comprender o mundo dun xeito máis global. Esta área integra diversos ámbitos de estudo, centrándose en aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. A organización de contidos queda establecido do seguinte xeito:

Bloque 1. Contidos comúns. **Bloque 2.** O mundo no que vivimos. **Bloque 3.** Vivir en sociedade. **Bloque 4.** As pegadas do tempo.

Estes bloque establécense para facilitar a concreción curricular da área, pero, en ningún caso, o desenvolvemento curricular se limitará a seguir esta estrutura, senón que os contidos serán abordados dun xeito global e interdisciplinar. Aproveitaremos os recursos propios da contorna físicos e humanos (diferenzas interculturais). A área impartirase en lingua galega.

BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ d ▪ e ▪ h ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1.Iniciación ao coñecemento científico e a súa aplicación nas Ciencias sociais. ▪ B1.2.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inquietude e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. ▪ B1.3.Busca e selección de información utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso mediante o uso do cartafol e comunicación das conclusións. 	<p>B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre a área (empregando as TIC e outras fontes), a realización dun produto, a documentación do proceso (a través do uso do cartafol) e a comunicación do resultados, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto.</p>	<p>CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD ▪ CMCCT

	B1.4. Iniciativa emprendedora. Planificación, xestión e presentación dos proxectos co fin de acadar obxectivos.		CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas cuidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades	<ul style="list-style-type: none"> CSIEE CAA CMCC
--	---	--	--	--

a b c d m	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. B1.6. Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos. 	B1.2. Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo adoitando un comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.	CSC CAA
	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Utilización da terminoloxía propia da área e do uso de textos de carácter social, xeográfico e histórico 	B1.3. Coñecer a terminoloxía propia da área e achegarse a comprender textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CSB1.3.1. Identifica a terminoloxía propia da área e comprende textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CAA

BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> h 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Sistema solar: o Sol e os planetas. Deseño de maquetas, presentacións ou animacións empregando ás TIC como estratexia de reforzo da aprendizaxe 	B2.1. Recoñecer e situar os elementos principais do sistema solar: o Sol, os planetas e as súas características básicas empregando as TIC.	CSB2.1.1. Identifica, localiza os elementos principais do Sistema Solar: o Sol, os planetas e recoñece algunha das súas características básicas empregando as TIC.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2.O planeta Terra e a Lúa, o seu satélite. Características. ▪ B2.3 Os movementos da Terra e a Lúa e as súas consecuencias: as estacións do ano, o día e a noite. 	<p>B2.2.Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar recoñecendo as súas características principais, movementos e consecuencias máis directas que producen na súa vida diaria e na contorna próxima.</p>	<p>CSB2 2.1.Describe de forma sinxela os movementos terrestres, o eixe do xiro e os polos xeográficos</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
			<p>CSB2.2.2.Expón, de maneira sinxela, como se produce o cambio entre o día e a noite e as estacións do ano como consecuencia dos movementos terrestres.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3.As capas da Terra: características básicas. Formación dun volcán. Simulación da erupción dun volcán. Medidas para a prevención de danos. 	<p>B2.3.Identificar as capas da Terra segundo a súa estrutura sexa interna ou externa. Explicar que é un volcán, que acontece no momento da erupción e algunhas medidas de actuación básicas para a prevención de danos.</p>	<p>CSB2.2.3.Identifica a Lúa como satélite da Terra e describe algunha das súas característica principais</p>	<p>CM</p> <p>CC</p> <p>T</p>
			<p>CSB2.3.1.Identifica, nomea e describe as capas da Terra.</p>	<p>CC</p> <p>L</p>
			<p>CSB2.3.2. Explica que é un volcán e que acontece cando entra en erupción e nomea algunha medida para previr danos.</p>	<p>CM</p> <p>CC</p> <p>T</p> <p>CC</p> <p>L</p>
				<p>CMCCT</p> <p>CCL</p> <p>CAA</p>

<ul style="list-style-type: none"> • h • g • o 	B2.4. Formas de representar a Terra. planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.	B2.4. Identificar as distintas formas de representar a superficie terrestre e localizar o lugar no que vive.	CSB2.4.1. Recoñece as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos	CMCCT CD CCL
	B2.5. Cartografía. Planos e mapas. O planisferio. Escalas sinxelas. Signos convencionais básicos. Orientación no espazo. Identificación sobre planos e mapas das diferentes rutas de acceso á escola, biblioteca,... así como dalgúns elementos representativos da localidade.	B2.5. Distinguir entre planos e mapas, incluíndo os planisferios, facendo sinxelas interpretacións con escalas e signos convencionais básicos sobre mapas ou planos da súa entorna próxima.	CSB2.5.1. Diferencia entre plano, mapa e planisferios, interpreta unha escala sinxela nun mapa e identifica signos convencionais máis usuais e básicos que poden aparecer nel.	CMCCT CCL
h g e	B2.6. Coñecemento e uso de diferentes técnicas, estratexias e instrumentos para orientarse no espazo. Puntos cardinais.	B2.6. Orientarse no espazo próximo empregando algunha técnica de orientación e instrumentos.	CSB2.6.1. Orientase no espazo empregando algunha técnica de orientación e instrumento	CMCCT CAA

	B2.7. A atmosfera. Fenómenos atmosféricos. As nubes e as precipitacións.	B2.7. Identificar a atmosfera como escenario dos fenómenos meteorolóxicos, coñecer algúns destes fenómenos máis frecuentes na súa contorna e explicar, de maneira sinxela como se forman as nubes e as precipitacións.	CSB2.7.1. Identifica e nomea fenómenos atmosféricos e describe as causas que producen a formación das nubes e as precipitacións.	CMCCT CCL
a h	B2.8. Tempo atmosférico. Instrumentos de medición de variables meteorolóxicas. Construción dunha estación meteorolóxica sinxela. As TIC para a recollida de datos e comparación da información obtida.	B2.8. Identificar os aparatos de medida que se empregan para na recollida de datos. Recoller datos empregando as TIC, representar e interpretar gráficos sinxelos e comparalos coa información na web e prensa dixital ou escrita.	CSB2.8.1. Identifica e sabe usar os distintos aparellos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos.	CMCCT CD CAA

o	B2.9. Mapas do tempo atmosférico de Galicia.	B2.9. Coñecer cal e a función dunha estación meteorolóxica e facer pequenas observacións. B2.10 Interpretar o tempo atmosférico en mapas do tempo sinxelos da comunidade autónoma.	CSB2.9.1. Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función, confecciona e interpreta gráficos moi básicos de temperaturas e precipitacións. CSB2.10.1. Interpreta mapas do tempo sinxelos de Galicia distinguindo os seus elementos principais.	CMCCT CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. O clima. Grandes zonas climáticas mundiais. Comparación do clima do contorno co de outras zonas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. Diferenciar entre clima e tempo atmosférico, recoñecer as tres grandes zonas climáticas mundiais e comparalas co clima do espazo no que vive. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.11.1. Diferencia entre clima e tempo atmosférico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.11.2. Nomea as tres grandes zonas climáticas do planeta e identifica algunha característica principal que se identifique co clima da súa contorna. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. O ciclo da auga: fases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Explicar como se produce o ciclo da auga e as súas fases relacionándoos cos elementos da paisaxe da súa contorna próxima. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.12.1. Escribe ordenadamente as fases nas que se produce o ciclo da auga. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ h ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Paisaxe: definición, elementos básicos que caracterizan as paisaxes de Galicia. Características. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Explicar que é unha paisaxe, os seus elementos básicos e recoñecer os distintos tipos de paisaxes de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.13.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e recoñece as diferentes tipos de paisaxe básicas na comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CCL
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.14. Localizar nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da comunidade autónoma e coñecer algunha característica relevante de cada un deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.14.1. Localiza nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. A intervención humana no medio próximo. A contaminación atmosférica e o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.15. Explicar a importancia e as consecuencias da intervención humana no medio próximo valorando a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.15.1. Explica o impacto e as consecuencias negativas que a acción humana ten sobre o medio máis próximo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ h 	cambio climático. Desenvolvemento sostible e consumo responsable.	necesidade dun desenvolvemento sostible.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSB2.15.2.Explica a importancia de coidar a atmosfera e as consecuencias de non facelo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
--	---	--	---	--

BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b h g	B3.1.A organización social, política e territorial da localidades e comarca (función e organización). Elaboración dun mapa conceptual de toda a organización.	B3.1.Expoñer e explicar a organización social, política e territorial da contorna próxima a través da interpretación dun mapa mental.	CSB3.1.1.Describe a estrutura básica da organización social, política e territorial da contorna próxima.	CSC CCL

a h	B3.2.Manifestacións culturais e lingüísticas de Galicia	B3.2.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística de Galicia respectando as diferenzas.	CSB3.2.1.Recoñece, partindo da realidade galega, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural	CSC CEC
b h g	B3.3.Realización dun estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo que simule a poboación dun municipio manexando os conceptos básicos da demografía e representando e interpretando os datos en gráficas	B3.3.Comprender os principais conceptos básicos demográficos, a través da realización do estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo, representar os datos en gráficas básicas e comunicar os resultados	CSB3.3.1.Define demografía, comprende os principais conceptos demográficos e os representa en gráficas sinxelas	CSC CMCCT CCL

h e o	B3.4.As actividades económicas e produtivas da localidade. Clasificación por sectores. Recursos naturais, materias primas e produtos elaborados	B3.4.Distinguir entre materias primas e produtos elaborados e asocialos cos diferentes sectores produtivos e económicos da zona.	CSB3.4.1.Diferencia entre materias primas e produtos elaborados e os asocia cos diferentes sectores produtivos e económicos da contorna	CMCCT CCL
	. B3.5.Educación Viaria. Adquisición de coñecementos básicos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos	B3.5.Coñecer as normas básicas e sinxelas de circulación e utilízalas como persoa usuaria de medios de transporte	CSB3.5.1.Coñece, utiliza e respecta as normas básicas de circulación.	CSC

Mínimos exigibles de Ciencias Sociais

- B2.1.Sistema solar: o Sol e os planetas
- B2.2.O planeta Terra e a Lúa, o seu satélite. Características.
- B2.3 Os movementos da Terra e a Lúa e as súas consecuencias: as estacións do ano, o día e a noite.
- B2.4.Formas de representar a Terra. planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.
- B2.7.A atmosfera. Fenómenos atmosféricos. As nubes e as precipitacións
- B2.11.O ciclo da auga: fases.
- B2.12.Paisaxe: definición, elementos básicos que caracterizan as paisaxes de Galicia. Características.
- B3.5.Educación Viaria. Adquisición de coñecementos básicos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.
- B4.1.As pegadas da nosa historia: duración e datación dos feitos históricos máis significativos da contorna e de Galicia. Representación do tempo histórico a través de liñas do tempo.

Plan de recuperación

Na área de Ciencias Sociais quedaron recollidos na programación do curso pasado os contidos pendentes para este curso. A maior parte teñen continuidade neste ano e incluiremos os contidos pendentes nos do curso actual.

Neste área son os seguintes:

O **contido B2.6** que quedou pendente do curso pasado, traballarase este ano no bloque 2 de **O mundo que nos rodea**; os **contidos B3.1, B3.5 e B3.6** traballaranse no bloque 3 Vivir en sociedade; os **contidos B4.3, B4.4 e B4.12** no bloque 4 **As pegadas do tempo**; e os **contidos B5.1, B5.2, B5.4, B5.5, B5.6, B5.7, B5.8 e B5.11**, no bloque 5 **A tecnoloxía, obxectos e máquinas**.

- **Área de Lingua Castelá e Literatura.**

O obxectivo da área de Lingua Castelá y Literatura é o desenvolvemento da competencia comunicativa aportándolle o alumno os coñecementos necesarios para desenvolverse en calquera situación comunicativa. Para levar a cabo isto centrarémonos en dous procesos: comprensión e expresión oral e comprensión e expresión escrita. Non aprendemos lingua para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos, aventuras, sobre o mundo. A lingua será unha ferramenta para as relacións e o coñecemento. Dentro da lingua situamos a literatura como transmisora de cultura, incitadora á fantasía e a creación e á reflexión crítica. A área está dividida en cinco bloques:

Bloque 1. Comunicación oral: escoitar e falar. **Bloque 2.** Comunicación escrita: ler. **Bloque 3.** Comunicación escrita: escribir.

Bloque 4. Coñecemento da lingua. **Bloque 5.** Educación literaria.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando a quenda de palabra e a intervención dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.1.1. Expresa de forma global, ideas, opinións e sentimentos con certa claridade. ▪ LCB1.1.2. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, respecto da opinión dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando o valor comunicativo destes. ▪ LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso cunha secuencia lineal sinxela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situación de aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia básica en diversas situacións de comunicación: <ul style="list-style-type: none"> - Diálogos - Exposicións orais seguindo un modelo, e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e da comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Dedución das palabras evidentes polo contexto. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.1. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<p>Interese pola ampliación de vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras evidentes a partir do seu contexto de uso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.4.2. Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais de textos orais breves e sinxelos de diferente tipoloxía, segundo a forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas médicas.... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.3. Responde preguntas sinxelas correspondentes á comprensión literal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.5.4. Utiliza de xeito guiado a información recollida, para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Utilizar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.6.1. Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para obter información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB1.6.2. Transforma en noticias sinxelas feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.6.3. Comprende de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.6. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.7. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios, non literarios e propios, sinxelos e breves, axeitados aos seus gustos e intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.7.2. Interpreta diferentes personaxes, reflectindo as súas características esenciais, memorizando e representando as súas accións e xestos máis definitorios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Produción de textos orais sinxelos de diferente tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Producir textos orais adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.1. Elabora comprensiblemente textos orais breves e sinxelos do ámbito escolar e social, adecuados ao nivel, imitando modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LCB1.8.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente elemental, utilizando nexos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar e preguntar. 	<ul style="list-style-type: none"> LCB 1.9.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita e pregunta para asegurar a comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Lectura, en silencio e en voz alta, de distintos tipos de texto próximos á súa experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler en voz alta e en silencio diferentes textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.1. Le en voz alta, sen dificultade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.1.2. Le en silencio textos sinxelos próximos á súa experiencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade, lidos en voz alta e en silencio, segundo a súa tipoloxía e valorando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á súa idade e valorar a lectura como medio para ampliar o vocabulario, fixar a ortografía correcta e como gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.1. Resume, respondendo a preguntas e reflectindo as ideas principais, textos de diversa tipoloxía textual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.2. Distingue en textos do ámbito escolar e social e de forma xeral, entre as diversas tipoloxías atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.2.3. Elabora glosarios coas novas palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Utilización de estratexias para a 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.1. Identifica as palabras clave dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

	<p>comprensión lectora de textos:consideración do título e das ilustracións.</p> <p>Identificación de palabras clave. Anticipación de hipótese de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.</p> <p>Uso do dicionario.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2. 3. Utilizar de xeito guiado estratexias elementais para a comprensión lectora de textos moi sinxelos de diversa tipoloxía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.3.2. Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto. ▪ LCB2.3.3. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e de ilustracións redundantes. ▪ LCB2.3.4. Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto. ▪ LCB2.3.5. Iníciase na utilización do dicionario de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Gusto pola lectura. ▪ B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. ▪ B2.6. Lectura dos libros establecidos no Plan lector. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.4.1. Dedicar momentos de lecer para a lectura voluntaria. ▪ LCB2.4.2. Selecciona textos do seu interese en función dos seus gustos e preferencias. ▪ LCB2.4.3. Identifica e resume o argumento de lecturas realizadas e dá referencias básicas, como o título. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCL ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de información e lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Usa a biblioteca para localizar libros axeitados aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.5.1. Consulta na biblioteca, de xeito guiado, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre temas do seu interese e necesarios para as súas tarefas de aula. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

▪ e				
▪ a ▪ e	▪ B2.9. Identificación da finalidade das mensaxes transmitidos polo texto.	▪ B2.7. Identifica a estrutura de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación do seu significado.	▪ LCB2.7.1. Diferenza, con axuda, entre información e publicidade. ▪ LCB2.7.2. Formula hipótese, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía, e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes, axeitados á súa idade.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
▪ b ▪ e ▪ i	▪ B2.10. Utilización guiada das Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura da información.	▪ B2.8. Utilizar de xeito guiado as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura da información.	▪ LCB2.8.1. Utiliza, de xeito guiado, as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para buscar información.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
▪ b ▪ e ▪ m	▪ B3.1. Producción de textos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) para comunicar	▪ B3.1. Producir textos seguindo un modelo con diferentes intencións comunicativas, cohesivas de xeito elemental, aplicando as regras ortográficas de nivel e coidando a presentación.	▪ LCB3.1.1. Escribe, con axuda e en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, utilizando elementos de cohesión básicos: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas.... ▪ LCB3.1.2. Respecta as normas gramaticais e ortográficas básicas, propias do nivel.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL

	<p>coñecementos, experiencias e necesidades.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia básica. ▪ B3.3. Aplicación das normas ortográficas axeitadas ao nivel. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.1.3. Reproduce textos ditados sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Valoración da propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...). Textualización en frases elementais con secuencia lineal. ▪ B3.6. Revisión e mellora do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Aplicar, con axuda, todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.3.1. Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.3.2. Utiliza, con axuda e para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos de carácter informativo sobre diferentes temas do área. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.4.1. Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de experiencias realizadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ i 	<p>informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómics.</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.4.2. Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con imaxes, en diferentes soportes (papel e dixital), de carácter redundante co contido: carteis publicitarios, anuncios e cómics. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Usar unha linguaxe respectuosa coa diversidade, evitando expresións discriminatorias e prexuizos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.5.1. Exprésase, por escrito, evitando unha linguaxe non sexista e non respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Creación de textos utilizando as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.6.1. Usa con axuda as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Escribir os textos establecidos no Plan de escritura. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB3.7.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. A palabra. ▪ B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.1. Recoñece e identifica as categorías gramaticais básicas: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar acción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

	<p>(nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro. ▪ B4.4. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía e puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significad das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos verbais: presente, pasado e futuro, ao producir textos orais e escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.1.4. Utiliza as normas ortográficas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. ▪ B4.6. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos. ▪ B4.7. Recoñecemento dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.1. Utiliza palabras sinónimas, antónimas, polisémicas, frases feitas, na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.2. Utiliza, segundo modelo, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.2.3. Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Clases de nomes: comúns e propios. ▪ B4.9. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.1. Clasifica e usa os tipos de nomes para elaborar textos escritos sinxelos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.2. Aplica as normas de concordancia de xénero e número, na expresión oral e escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.3. Aplica, con axuda, as normas de acentuación (sílabas tónicas) nas súas producións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3. 4. Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.3.5. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Utilización do material multimedia educativo ao seu alcance e propio da súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.4.1. Utiliza de forma guiada, distintos programas educativos dixitais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.11. Valoración da diversidade da lingua na nosa comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Valorar a diversidade lingüística da comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.5.1. Valora a diversidade lingüística da comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.12. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
---	---	--	---	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Valorar os textos literarios como fonte de lecer e información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.1.1. Valora e recoñece de forma global, distintos textos literarios sinxelos, como fonte de lecer e de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. ▪ B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. <ul style="list-style-type: none"> – Identificación de recursos literarios moi básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Facer a lectura expresiva e interpretativa de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.1. Realiza, de xeito guiado, lecturas comentadas de textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Valoración de recursos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.3.1. Valora os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Creación de textos literarios moi sinxelos, en prosa ou en verso: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Reproducir a partir de modelos dados textos literarios moi sinxelos, en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos e poemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.4.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios moi sinxelos (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Comprensión, memorización e recitado de textos literarios co ritmo, entoación e dicción adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Reproducir textos literarios breves e sinxelos e adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.5.1. Memoriza e reproduce textos orais moi sinxelos adecuados á súa idade: contos, poemas ou cancións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios breves e sinxelos, axeitados á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LCB.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

Mínimos esixibles da área de Lingua Castelá e Literatura:

B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.

B1.9. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.

B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade, lidos en voz alta e en silencio, segundo a súa tipoloxía e valorando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.

B3.1. Produción de textos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades.

B3.3. Aplicación das normas ortográficas axeitadas ao nivel.

B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos).

B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro.

B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.

Plan de recuperación

Para a área de Lingua Castelá e Literatura quedaron recollidos na programación do curso pasado os contidos pendentes para este curso. A maior parte teñen continuidade neste ano e incluiremos os estándares pendentes nos do curso actual. Neste área é o seguinte:

O **contido B1.7.** que se traballará no presente curso escolar no bloque 1 Comunicación oral. Falar e escoitar.

- **Área de Lingua Galega e Literatura.**

Esta área de libre configuración autonómica resalta a importancia do coñecemento dunha lingua, xa que é o instrumento empregado constantemente na vida diaria como un medio de relación entre as persoas ademais de estar presente en calquera proceso de ensino-aprendizaxe. Fomentar o dominio lingüístico e elemental para poder desenvolverse na maioría dos aspectos da vida, actualmente na sociedade da información é se cabe moito maior esta necesidade. Debemos preparar aos nosos alumnos para entender e elaborar calquera tipo de mensaxe, en diferentes situacións. Tamén non podemos esquecer o valor da literatura no ensino dunha lingua, como produto artístico e a súa relación cos pensamentos, os momentos históricos, as ciencias sociais, a arte... Como unha lingua minorizada que é, hai que ter en conta os intereses sociolingüísticos, os textos literarios representantes dunha cultura que nos relacionan cos noso antepasados e nos axudan a comprendelos mellor. A área está dividida nos seguintes bloques:

Bloque 1, Comunicación Oral: falar e escoitar. **Bloque 2**, Comunicación escrita: ler. **Bloque 3**, Comunicación escrita: escribir.

Bloque 4, Coñecemento da lingua.

Bloque 5, Educación literaria.

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral, específica e relevante, sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e elaboración dun breve resumo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender textos orais sinxelos dos medios de comunicación, extraendo o sentido global e información específica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo dos medios de comunicación, extraendo o sentido global da mensaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.2. Identifica <i>quen, que e onde</i> nunha noticia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.1.3. Elabora un breve resumo, a partir de preguntas, dun texto oral sinxelo e valora os informativos da radio e da televisión como fonte de información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Uso de documentos impresos, dixitais e audiovisuais para obter, informacións relevantes para realizar tarefas de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Utilizar os documentos audiovisuais como instrumento de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.1. Usa e manexa documentos impresos, audiovisuais e dixitais para obter a información máis importante e necesaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.2.2. Selecciona informacións relevantes dos documentos audiovisuais para realizar tarefas de aprendizaxe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CAA

				<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b c e o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase). 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSEIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.2. Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global e as informacións máis relevantes, preguntando se é necesario para verificar a súa comprensión. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais sinxelos (explicacións, breves exposicións, narracións curtas...) presentando as ideas cunha coherencia lineal elemental e responde preguntas aclaratorias elementais sobre o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIEE CAA CCL
<ul style="list-style-type: none"> a c e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas, respectando as e opinións de quen fala e sen interrupcións inadecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Manter unha actitude de escoita adecuada, respectando as opinións dos e das demais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais, en conversas e exposicións sen interromper. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas (expresións espontáneas, informacións, conversas reguladores da convivencia, discusións ou instrucións) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (petición e quendas de palabra, mantemento do tema, respecto ás opinións das demais persoas, posturas e xestos adecuados). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.4. Emprega unha postura e xestualidade que transmite predisposición para interactuar cos demais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.5. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: entoación, ritmo e xestualidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.1. Elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.6.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL

			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.6.3. Aмосa un discurso oral, claro, cunha pronuncia e entoación axeitadas e propias da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social coa axuda de modelos sinxelos e en situación de simulación. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.7. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.7.1. Elabora textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CSC
<ul style="list-style-type: none"> b d e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.8.1. Aмосa respecto ás ideas e achegas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> e 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.9.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CCEC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Uso, de forma xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.10. Usar, de forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.1. Usa, de forma xeral, unha linguaxe non sexista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB1.10.2. Identifica o uso de linguaxe discriminatoria e sexista evidente. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Comparación de textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.11. Comparar textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB1.11.1. Compara textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB1.12.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ I ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos. ▪ B2.2. Comprensión de información xeral en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís) con especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, localizando informacións destacadas en portadas, titulares, subtítulos, entradas. ▪ B2.3. Comprensión de información relevante en textos para aprender e para informarse, tanto os producidos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos sinxelos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás. ▪ LGB2.1.2. Identifica as ideas principais dun texto sinxelo (narrativo, descritivo, expositivo). ▪ LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo. ▪ LGB2.1.4. Interpreta, personificacións e hipérboles en textos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC ▪ CCL ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE

	con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos descrições, instrucións e explicacións).		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.5. Identifica a estrutura xeral dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.1.6. Emprega o dicionario, de xeito guiado, para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender e contrastar información, identificando e interpretando os datos que se transmiten mediante sinxelos gráficos e ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de sinxelos gráficos, e ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de sinxelos gráficos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC CSIEE CMCT
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Subliñado e resumo da información relevante dun texto sinxelo adecuado ao seu nivel. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e resumir o seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.3.2. Realiza o resumo, a partir de preguntas, dun texto sinxelo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Iniciación ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar, de maneira xeral, estratexias para mellorar a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.1. Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e das bibliotecas para 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Utilizar de xeito guiado as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.1. Utiliza de xeito guiado as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA

	obter información e modelos para a lectura.		<ul style="list-style-type: none"> LGB2.5.2. Utiliza de xeito guiado dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos sinxelos en galego adaptados á idade e aos intereses das alumnas e dos alumnos. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Ler, en silencio ou en voz alta, textos sinxelos en galego, adaptados á súa idade e aos seus intereses. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.1. Descodifica sen dificultade as palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.2. Le textos sinxelos en voz alta sen dificultade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.6.3. Le textos, adaptados e próximos á súa experiencia, en silencio, sen dificultade. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> a b e i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Uso da biblioteca respectando as súas normas de funcionamento e valorándoa como fonte de información e de ocio e participación en actividades literarias. B2.10. Valoración das normas de funcionamento da biblioteca como recurso para acceder facilmente a información moi variada e manter un ambiente agradable de traballo e lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Usar as bibliotecas de aula, e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento, e participar en actividades literarias. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.1. Utiliza as biblioteca de aula e de centro respectando as normas básicas do seu o funcionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.2. Valora as bibliotecas de aula e de centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LGB2.7.3. Participa en actividades literarias do centro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a b e 	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Mantemento adecuado da súa biblioteca persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Ter interese por ter unha biblioteca propia. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB2.8.1. Coida, conserva e organiza os seus libros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.9.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.13. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB2.10.1. Selecciona textos do seu interese, en función dos seus gustos e preferencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso escritor. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Usar, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIEE ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.2. Elabora o texto, con coherencia xeral e de xeito creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.3. Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, léxico, morfosintaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia escolar, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións..., de acordo coas características propias destes xéneros. ▪ B3.3. Composición de textos de información sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, en situacións reais ou simuladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Producir textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis) de xeito creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos e descritivos) seguindo un guión establecido. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.4. Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.2.5. Resume brevemente o contido de textos sinxelos, a partir de preguntas, propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para comunicar información (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.3.1. Elabora por escrito textos do ámbito académico moi sinxelos (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter e comunicar información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ e ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Creación de textos sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA

				<ul style="list-style-type: none"> CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b d e i j 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Uso guiado de programas informáticos de procesamento de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Usar de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.5.1. Usa de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b e i j 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais sinxelos, para facilitar a comprensión (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía). 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais sinxelos (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos. LGB3.6.2. Ilustra creativamente os seus textos con imaxes redundantes co seu contido. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a b e o 	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención, de reelaboración da información e dos coñecementos e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA
			<ul style="list-style-type: none"> LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Uso e identificación intuitiva de terminoloxía moi elemental nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados, enunciado, palabra e sílaba, xénero e número, determinantes e formas verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento na mellora do uso da lingua. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, enunciados, palabras e sílabas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.2. Identifica as formas verbais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.3. Separa as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.4. Identifica nun texto substantivos e adxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.1.5. Sinala o xénero e número de palabras dadas e é quen de cambialo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Uso das normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.1. Aprecia o valor social das normas ortográficas e a necesidade de cingirse a elas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.2.2. Utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas, con especial atención ás maiúsculas. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados. ▪ B4.4. Comparación de estruturas sintácticas elementais para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe elemental nas producións orais e escritas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.1. Emprega, de forma xeral, os signos de puntuación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.2. Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.3.3. Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Inserción e coordinación de oracións como instrumento na mellora da composición escrita. 			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (adición, causa), en relación coa composición de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Recoñecer e empregar conectores básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición e causa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Uso do dicionario, en papel ou electrónico, de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Usar o dicionario en papel ou electrónico, de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.5.1. Usa o dicionario en papel ou dixital de xeito guiado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CD
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Identificación de palabras compostas e derivadas, de sinónimos de antónimos e palabras polisémicas básicas, en relación coa comprensión e coa produción de textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas, para comprender e producir textos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.1. Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.6.2. Recoñece e usa sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ h ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.7.1. Valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ e ▪ m ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.10. Comparación entre aspectos das linguas que coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.8. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que coñece ou está a aprender para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB4.8.1. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas moi evidentes e básicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CCL
---	---	--	--	--

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. ▪ B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos sinxelos, procedentes da literatura galega en xeral, e da literatura galega popular en particular. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.1. Escoita, memoriza e reproduce textos sinxelos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ d ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses do alumnado. ▪ B5.4. Lectura guiada e expresiva de textos narrativos da literatura infantil, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Ler textos e obras en galego adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC ▪ CD

	adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.		<ul style="list-style-type: none"> LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CD
<ul style="list-style-type: none"> b d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Lectura guiada de poemas, de relatos e de obras, recoñecendo as características dalgúns modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Identificar o xénero literario ao que pertencen uns textos dados.. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.3.1. É quen de identificar o xénero literario ao que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC
<ul style="list-style-type: none"> b e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC CSC
<ul style="list-style-type: none"> b d e 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de situacións de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.5. Participar activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL
<ul style="list-style-type: none"> a d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC
<ul style="list-style-type: none"> a d e o 	<ul style="list-style-type: none"> B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais. 	<ul style="list-style-type: none"> LGB5.7.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCEC

Mínimos exigibles de Lingua Galega e Literatura

- B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral, específica e relevante, sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e elaboración dun breve resumo.
- B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase).
- B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas, respectando as opinións de quen fala e sen interrupcións inadecuadas
- B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas (expresións espontáneas, informacións, conversas reguladores da convivencia, discusións ou instrucións) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (petición e quendas de palabra, mantemento do tema, respecto ás opinións das demais persoas, posturas e xestos adecuados).
- B1.7. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social coa axuda de modelos sinxelos e en situación de simulación.
- B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos.
- B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos sinxelos en galego adaptados á idade e aos intereses das alumnas e dos alumnos.
- B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso escritor
- B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia escolar, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións..., de acordo coas características propias destes xéneros.
- B4.2. Uso das normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.
- B4.9. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa
- B5.1. Escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.

Plan de recuperación

Na área de Lingua Galega non quedaron recollidos estándares pendentes na programación do curso pasado . A recuperación farase ao longo de todo o curso revisando e repasando dende o nivel máis baixo os contidos considerados esenciais.

- **Área de Matemáticas.**

Poderíamos definir as matemáticas como “*un conxunto de saberes asociados aos números e ás formas, que permiten a análise de distintas situacións reais*”. Por iso consideramos fundamental centrar o traballo nesta área na propia experiencia do alumno, partindo sempre de situacións concretas da vida cotiá para, pouco a pouco, ir xeralizando ata acadar a resolución de situacións problemáticas máis complexas. Os contidos están organizados en cinco grandes bloques:

Bloque 1. Procesos, métodos e actitudes en matemáticas. **Bloque 2.** Números. **Bloque 3.** Medida

Bloque 4. Xeometría. **Bloque 5.** Estatística e probabilidade.

Estes cinco bloques teñen en común o punto fundamental desta área, a resolución de problemas, na que para chegar á súa solución trabállanse antes moitos aspectos fundamentais: lectura, comprensión, planificación, estratexias de resolución... Para o desenvolvemento deste currículo dividiremos a materia en unidades didácticas que serán repartidas ao longo das tres avaliacións. O bloque primeiro, (procesos, métodos e actitudes matemáticas) estará presente en todas as unidades didácticas do mesmo xeito que a resolución de problemas. Esta área impartirase en lingua castelá.

BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas axeitadas etc. Resultados obtidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.1.1. Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada). ▪ MTB1.1.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.2.1. Planifica o proceso de traballo con preguntas apropiadas: que quero descubrir?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, non me equivoquei ao facelo?, a solución é idónea? 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. ▪ B1.4. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionar información relevante en internet ou en outras fontes elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB1.3.1. Iníciase na utilización de ferramentas tecnolóxicas, nomeadamente a calculadora, para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CD ▪ CAA

BLOQUE 2. NÚMEROS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Números naturais ata o 10.000. ▪ B2.2. Nome e grafía dos números ata o 10.000. ▪ B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar. ▪ B2.4. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras. ▪ B2.5. Identificación do número anterior e o seguinte a un dado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 10.000. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.1.2. Aproxima números á decena, centena e millar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Orde numérica. ▪ B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar. ▪ B2.7. Redondeo de números naturais, ás decenas, centenas e millares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.1. Realiza correctamente series tanto ascendentes coma descendentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 10.000. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.2.3. Descompón, compón e redondea números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Operacións con números naturais: adición, subtracción, multiplicación e división enteira por un número dunha cifra. ▪ B2.9. Automatización de algoritmos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar operación e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.1. Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar, utilizándoas para realizar cálculo mental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.10. A multiplicación como suma de sumandos iguais e viceversa. ▪ B2.11. Construción e memorización das táboas de multiplicar. ▪ B2.12. Identificación e uso dos termos propios da multiplicación: factores e produto. ▪ B2.13. Identificación e uso dos termos propios da división: dividendo, divisor, cociente e resto. ▪ B2.14. Utilización en contextos reais da división para repartir e para agrupar. ▪ B2.15. Proba da división relacionando dividendo, divisor, cociente e resto en casos sinxelos. ▪ B2.16. Utilización da calculadora. ▪ B2.17. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos coa operación de multiplicación na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.3. Resolve problemas utilizando a multiplicación para realizar recontos, en disposicións rectangulares nos que intervéñ a lei do produto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.4. Realiza cálculos numéricos coa operación de división dunha cifra na resolución de problemas contextualizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.3.5. Identifica e usa os termos propios da multiplicación e da división. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. ▪ B2.19. Resolución de problemas da vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

BLOQUE 3. MEDIDA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Expresión e forma simple dunha medición de lonxitude, capacidade, masa ou peso. ▪ B3.2. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. ▪ B3.3. Realización de medicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Seleccionar e utilizar instrumentos e unidades de medida usuais, facendo previamente estimacións e expresando con precisión medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo, en contextos reais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.1. Identifica as unidades do sistema métrico decimal. Lonxitude, capacidade, masa ou peso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.1.2. Mide con diferentes instrumentos elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. ▪ B3.5. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa ou peso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Operar con diferentes medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.2.2. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.3.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre diversas unidades de medida da mesma magnitude. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.3.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.3.3. Resolve problemas da vida real utilizando as unidades de medida máis usuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación. ▪ B3.8. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. ▪ B3.9. Cálculos con medidas temporais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.4.1. Resolve problemas da vida real utilizando as medidas temporais e as súas relacións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. ▪ B3.11. Múltiplos e submúltiplos do euros. ▪ B3.12. Equivalencias entre moedas e billetes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.5.1. Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.5.2. Calcula múltiplos e submúltiplos do euro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.13. Resolución de problemas de medida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.6.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas e de razoamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE

BLOQUE 4. XEOMETRÍA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Clasificación de polígonos. Lados e vértices. ▪ B4.2 Composición e descomposición de polígonos. ▪ B4.3. Clasificación de figuras e corpos xeométricos utilizando diversos criterios. ▪ B4.4. Figuras xeométricas. Elementos básicos: lado, vértice, base, diagonal, ángulo e eixes de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar figuras planas e corpos xeométricos, nomeando e recoñecendo os seus elementos básicos (lados, vértices, caras, arestas e ángulos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.1.1. Coñece e identifica os elementos básicos dos corpos xeométricos (lado, ángulo e vértice). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Coñecer e distinguir a circunferencia e o círculo, así como os seus elementos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.2.1. Coñece e diferencia a circunferencia do círculo e distingue os seus elementos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Corpos xeométricos: recoñecemento de prismas, pirámides e corpos redondos. Elementos básicos de poliedros: caras, vértices e arestas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Coñecer e diferenciar os poliedros e os corpos redondos, así como os seus elementos básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.3.1. Identifica corpos redondos e poliedros (prisma, pirámide, cilindro, cono, esfera...). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.7. Comparación e clasificación de ángulos: rectos, agudos, obtusos. ▪ B4.8. Uso das TIC no desenvolvemento e asimilación de contidos relacionados coa xeometría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Saber o que é un ángulo e as clases de ángulos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.4.1. Distingue entre ángulos agudos, rectos e obtusos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá. ▪ B4.10. Representación elemental de espazos coñecidos: planos e maquetas. ▪ B4.11. Descrición de posicións e movementos nun contexto topográfico. ▪ B4.12. As liñas como percorrido: rectas e curvas, intersección de rectas e rectas paralelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Interpretar representacións espaciais (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.1. Obtén información puntual e describe unha representación espacial (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) tomando como referencia obxectos familiares. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.5.2. Interpreta e describe situacións, mensaxes e feitos da vida diaria utilizando o vocabulario xeométrico axeitado: indica una dirección, explica un percorrido, orientase no espazo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.13. Perímetro das figuras planas. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.6.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados utilizando estratexias heurísticas de razoamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA ▪ CSIEE
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Recollida e rexistro de datos sobre obxectos, fenómenos e situacións familiares utilizando técnicas elementais de enquisas, observación e medición. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.1. Recolle e clasifica datos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas ou gráficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.2. Ordena os datos rexistrados atendendo a un criterio de clasificación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Lectura, interpretación e elaboración de táboas de dobre entrada de uso habitual na vida cotiá. ▪ B5.3. Interpretación e descrición verbal e escrita de elementos significativos de gráficos sinxelos. ▪ B5.4. Realización de gráficos sinxelas: pictogramas, diagramas de barras. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ MTB5.1.3. Interpreta gráficos de táboas extraendo a información explícita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCT ▪ CAA
--	--	--	--	---

Mínimos esixibles de Matemáticas

- B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas axeitadas etc. Resultados obtidos.
- B2.1. Números naturais ata o 10.000.
- B2.2. Nome e grafía dos números ata o 10.000.
- B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar.
- B2.4. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras.
- B2.5. Identificación do número anterior e o seguinte a un dado.
- B2.8. Operacións con números naturais: adición, subtracción, multiplicación e división enteira por un número dunha cifra.
- B2.10. A multiplicación como suma de sumandos iguais e viceversa.
- B2.11. Construción e memorización das táboas de multiplicar
- B2,19. Resolución de problemas da vida cotiá.
- B3.1. Expresión e forma simple dunha medición de lonxitude, capacidade, masa ou peso.

- B3.2. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.
- B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación.
- B3.10. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes
- B4.1. Clasificación de polígonos. Lados e vértices.
- B4.5. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro.
- B4.7. Comparación e clasificación de ángulos: rectos, agudos, obtusos
- B5.2. Lectura, interpretación e elaboración de táboas de dobre entrada de uso habitual na vida cotiá.

Plan de recuperación

Na área de Matemáticas non quedaron recollidos contidos pendentes na programación do curso pasado. A recuperación farase ao longo de todo o curso revisando e repasando dende o nivel máis baixo os contidos considerados esenciais.

- **Área de Valores Sociais e Cívicos.**

Esta área, que forma parte das disciplinas específicas establecida pola LOMCE, pretende formar ao alumnado nos valores sociais e democráticos preparándoo para vivir en sociedade. O obxectivo é orientar ao alumnado para comprender as relacións sociais, para resolver os conflitos de forma axeitada, aprender a dialogar, pensar, respectar aos demais, e crear un sistema de valores que lles permitan participar na vida social de forma pacífica e democrática. Os contidos están organizados en 3 bloques

Bloque 1. A identidade e dignidade da persoa.

Bloque 2. Comprensión e respecto nas relacións interpersoai

Bloque 3. A convivencia e os valores sociais.

BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> m k 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. O autoconhecimento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcepción. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo ou dela mesma e a imaxe que expresan os demais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. O autoconcepción. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a m 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.1. Aplica o autocontrol á toma de decisión. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE ▪ CSC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.6.2. Define e formula claramente problemas de convivencia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos propios actos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, as consecuencias das súas accións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE

BLOQUE 2. A COMPRESIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións. ▪ VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos. ▪ VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais. ▪ VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCL ▪ CSC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ m ▪ e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala. ▪ VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC

<ul style="list-style-type: none"> e 	<p>que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.</p>	<p>adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que iniben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.3.2. Amosa interese polos seus interlocutores. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> e m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Empregar a aserción. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.4.1. Expressa abertamente as propias ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
<ul style="list-style-type: none"> m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CAA
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6.A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.1. Respecta e acepta as diferenzas individuais. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE

	demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	<ul style="list-style-type: none"> VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> b m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1 Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.1 Establece relacións de confianza cos iguais e coas persoas adultas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.2 Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.1.3 Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> b 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2 A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2 Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.1 Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.2. Practica as estratexias de axuda entre iguais. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIEE CSC

	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa. 		<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.2.5. Emprega destrezas de interdependencia positiva. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE CAA
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC
<ul style="list-style-type: none"> c m 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC
			<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais, no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen. 	<ul style="list-style-type: none"> VSCB3.5.1. Expón os dereitos básicos da infancia. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. ▪ VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CSC ▪ CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. ▪ B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.2 Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ VSCB3.7.3.Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL ▪ CMCT ▪ CD

Mínimos exigibles de Valores Sociais e Cívicos

- B1.1. O autoconecemento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades.
- B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro.
- B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.

Plan de recuperación

Na área de Valores Sociais e Físicos non quedaron recollidos contidos pendentes na programación do curso pasado. A recuperación farase ao longo de todo o curso revisando e repasando dende o nivel máis baixo os contidos considerados esenciais.

• Área de Educación Artística. Plástica.

A través de esta área trataremos de formar ao alumnado en todas as súas manifestacións artísticas que teñan que ver coas artes, pintura, escultura, manualidades etc. Plasmará a súa creatividade a través das distintas disciplinas pictóricas parello a unha educación sobre a arte.

BLOQUE 1. EDUCACIÓN AUDIOVISUAL				
OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Establecemento de protocolos de actuación na observación das obras artísticas. ▪ B1.2. Valoración do coñecemento de diferentes códigos artísticos como medio de expresión de ideas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1 Describir as características dos elementos presentes no contexto e as sensacións que as obras artísticas provocan. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.1 Establece unha orde ou pautas para seguir no procedemento de observación dos elementos do contexto, e na súa comunicación oral ou escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.2. Describe as características dos feitos artísticos e as sensacións que as obras provocan. e expresa as súas apreciacións persoais cun criterio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.1.3. Identifica e coñece os termos propios da linguaxe plástica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ j 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Interpretación e valoración da información que proporcionan as imaxes no contexto social e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Interpretar o contido das imaxes e representacións do espazo presentes no contexto, con 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.1. Interpreta e valora a información que ofrecen as imaxes no contexto social e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CCEC

	<p>comunicación das apreciacións obtidas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Indagación sobre diferentes maneiras de representar o espazo. 	<p>identificación das posicións dos elementos plásticos no espazo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.2.2. Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta as técnicas espaciais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Observación dos materiais empregados nas obras plásticas. ▪ B1.6. Exploración de calidades dos materiais (transparencia, rugosidade, lixeireza etc.) e tratamento convencional e sinxelo de texturas, formas e cores sobre diferentes soportes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Clasificar texturas, formas e cores atendendo a distintos criterios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.1. Clasifica texturas e tonalidades de formas naturais e artificiais exploradas desde diferentes ángulos e posicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.2. Clasifica texturas, formas e cores atendendo a criterios de similitude ou diferenza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.3.3. Diferencia e recoñece as diferentes texturas, liñas, formas e cores nas composicións artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ a ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Descrición de profesionais relacionados/as coas artes plásticas e visuais. ▪ B1.8. Procura de información sobre as manifestacións culturais e artísticas do contexto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Identificar e valorar recoñecidos/as autores/as e as súas obras máis significativas, facendo fincapé na cultura propia. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.1. Describe varias profesións relacionadas coas artes plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CCL
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.2. Procura información sobre artistas plásticos/as da cultura propia e de outras, e sobre a súa obra. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.3. Aмосa interese por coñecer formas de expresión de autores/as e a súa obra, empregando as tecnoloxías da información. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CD
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB1.4.4. Relaciona artistas coas obras máis representativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CSC ▪ CCL

BLOQUE 2. EXPRESIÓN ARTÍSTICA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ j ▪ b 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Planificación e organización para axustar o proceso de creación individual e en grupo ás intencións previstas, seleccionando adecuadamente os materiais, os instrumentos e as técnicas. ▪ B2.2. Elaboración de imaxes usando técnicas e recursos diversos. ▪ B2.3. Construción de estruturas con volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1.Utilizar instrumentos, técnicas e materiais adecuados para alcanzar un produto artístico final. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.1. Utiliza cores (primarias e mesturadas) e tonalidades cunha intención estética, manexando diferentes técnicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.2. Manexa lapis de cores, témperas, rotuladores, sombreamento, acuarelas etc.) para a composición de obras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.3. Manexa material diverso nas producións plásticas, explorando diversas técnicas e actividades manipulativas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.4. Practica o recorte e pega materiais de diferentes texturas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.5. Completa figuras seguindo as liñas como guía. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.6. Combina técnicas de picado, encartado e pegado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.7. Utiliza a cuadrícula como referencia para copiar e representar modelos, de maneira proporcionada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.8. Usa a técnica de colaxe con limpeza e precisión, manexando diferentes técnicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CAA
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPB2.1.9. Fai composicións correctamente a partir do eixe de simetría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMCCT

			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.10. Crea imaxes tridimensionais co recorte e o pegado. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CAA
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.1.11. Debuxa a figura humana, usando a cuadrícula para alcanzar as proporcións axeitadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> a j 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Selección e uso responsable de materiais apropiados segundo as súas posibilidades plásticas e o fin para o que se previron. B2.5. Establecemento de protocolos de actuacións no proceso de creación individual e/ou colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Coidar o material e os espazos e utilízalos adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.2.1. Coida e utiliza adecuadamente os recursos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CSC
<ul style="list-style-type: none"> a c 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Respecto polas normas e pola repartición de tarefas establecidas no grupo. B2.7. Respecto polas ideas e os traballos individuais. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Respetar e valorar o traballo individual e en grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.3.1. Leva a cabo proxectos en grupo respectando as ideas das demais persoas e colaborando coas tarefas que lle foran encomendadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CAA
<ul style="list-style-type: none"> j i 	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Utilización de recursos dixitais para a elaboración de producións artísticas. B2.9. Compilación de imaxes para complementar textos (carteis, anuncios, esquemas etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para buscar material para as creacións propias ou colectivas. 	<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse sobre o seu contexto cultural e artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD
			<ul style="list-style-type: none"> EPB2.4.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para buscar material para as súas creacións artísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CD

Mínimos esixibles de Educación Plástica

- B2.1. Planificación e organización para axustar o proceso de creación individual e en grupo ás intencións previstas, seleccionando adecuadamente os materiais, os instrumentos e as técnicas.

Plan de recuperación

Na área de Educación Plástica non quedaron recollidos contidos pendentes na programación do curso pasado . A recuperación farase ao longo de todo o curso revisando e repasando dende o nivel mais baixo os contidos considerados esenciais.

6. Ensinanzas transversais

O Decreto 105/2014 (currículo de Educación Primaria en Galicia) especifica, no seu artigo 11.3, unha serie de valores que deben ser traballados transversalmente en Educación Primaria, en todas as áreas. De xeito resumido, a continuación detallamos como integramos cada un deles dentro de cada área:

- Igualdade entre homes e mulleres e prevención da violencia de xénero: traballarase a través da coeducación evitando unha educación estereotipada para iso, intentaremos eliminar comentarios ou actitudes sexistas, empregaremos vocabulario xenérico, fomentaremos as actitudes e respecto polas capacidades e diferenzas de cada un.
- Prevención e resolución pacífica de conflitos (xustiza, igualdade, paz, democracia, pluralidade...): fomentaremos a colaboración entre compañeiros, evitando a discriminación, aceptando as limitacións propias e as dos demais. Así como interiorizar formas non violentas e consensuadas de resolver os conflitos valorando o uso responsable de materiais para evitar actitudes negativas. Estableceremos o uso das asembleas e debates facendo especial fincapé nas normas básicas e insistindo no uso do diálogo. Promoveremos actitudes de respecto polas experiencias, culturas, sensacións e dos sentimentos do resto dos compañeiros e compañeiras. Estableceremos unha pautas para o control das emocións.
- Prevención da violencia terrorista e de calquera forma de violencia: Insistiremos na importancia do diálogo para a solución de conflitos. Intentaremos crear en todo momento un ambiente relaxado, no que os alumnos poidan expresar as súas opinións sen estar condicionados.
- Prevención do racismo e a xenofobia. Como en outros temas de transversalidade, traballaremos como un aparte o tema do racismo e da xenofobia, trataremos sobre eles . No día a día xurden estes temas de tanta actualidade e os cos abordaremos cos nosos alumnose alumnas.
- Desenvolvemento sostible e medio ambiente: realizaremos actividades na clase de respecto e valoración do medio ambiente. Este ano non se farán saídas á natureza por razóns sanitarias, por iso ensinaremos aos nosos alumnos/as a interactuar co medio natural a través de conversas e asembleas de debate na clase e tamén de videos, para que sigan respectándoo e coidándoo (creando pautas de comportamento) para poder gozalo e aproveitalo. Observaremos os cambios que se producen ao noso arredor no curso, chegando a comprobar a interrelación de todos os elementos dun ecosistema. Fomentaremos o espírito crítico e de responsabilidade en canto a actitudes ecolóxicas ou antiecolóxicas e de consumo. Reforzaremos hábitos de respecto, valorando o papel do ser humano como actor principal no coidado, modificación ou deterioro do medio ambiente .

- Riscos de explotación e abuso sexual. Dada a pouca idade dos nosos alumnos abordaremos este tema máis como a adquisición de hábitos de autoprotección.
- Situacións de risco derivadas da utilización das TIC. Dada a pouca idade dos nosos alumnos abordaremos este tema máis como unha ferramenta que nos axuda a reforzar os novos e antigos coñecementos. Obviaremos o uso das redes sociais, xa que estas estarán restrinxidas a persoas adultas.
- Protección ante urxencias e catástrofes. Como o uso e coñecemento correcto das sinalizacións, distinguir lugares en mapas e planos. Insistiremos na importancia da autoprotección, prevención de riscos, a colaboración entre iguais. Fomentaremos o importancia do mestre como líder do grupo, sobre todo en situacións especiais (saídas a pé polo entorno, simulacros...).
- Espírito emprendedor e iniciativa empresarial: intentaremos mostrarlles a utilidades dos coñecementos adquiridos para a súa vida cotiá, favorecendo o seu desenvolvemento persoal e creando un estado de satisfacción. Favorecer un ambiente lúdico de creatividade, desinhibición, e expresión en todos os ámbitos.
- Educación e seguridade vial: ensinaremos aos alumnos/as a desprazarse de forma autónoma e segura polo contorno, coñecendo algunhas sinais e normas. Este curso comezará a funcionar o **Programa Municipal Camiños Escolares Seguros** para fomentar o camiño seguro a pé, en bici ou en patinete ao colexio.

Na medida do posible, intentarase incluír o desenvolvemento destes valores nas actividades diarias, en todas as áreas e todos aqueles valores transversais que se consideren oportunos.

7. Metodoloxía.

7.1 Para a ensinanza presencial.

Seguiremos os seguintes principios metodolóxicos:

1. O docente actuará como orientador, promotor e facilitador do desenvolvemento competencial no alumnado mediante a realización de tarefas e situación-problema.
2. Terase en conta a atención á diversidade, respectando os distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.
3. Secuenciar o ensino de tal modo que se parta de aprendizaxes máis simples para avanzar gradualmente cara a outras máis complexas.
4. Espertar e manter a motivación no alumnado facendo que xoguen un papel activo e autónomo facéndoos responsables da súa aprendizaxe ,
5. Potenciar aprendizaxes significativas que sexan aplicables a situacións da vida real.

6. Emprego de materiais e recursos didácticos variados que permitan adaptarse ás diferentes maneiras de aprender dos discentes.
7. Coordinación entre os docentes que imparten clase ó grupo, establecendo pautas comúns de actuación e mantendo unha comunicación constante.
8. Fomentar a colaboración e comunicación coas familias (tal e como se detalla no apartado correspondente).

7.2 Para a ensinanza non presencial.

Ademais destes principios metodolóxicos, no caso de que a ensinanza sexa non presencial, levaremos a cabo a seguinte metodoloxía:

- ⇒ Empregaremos os recursos dixitais propostos pola editorial coa que traballamos dándolles ás familias as licenzas para poder acceder a eles.
- ⇒ Usaremos a aula virtual do centro: os distintos docentes que imparten docencia ao grupo subirán a aula virtual os recursos didácticos que consideren oportunos, e cada alumno/a poderá acceder a eles a través dun nome de usuario e contrasinal que lles proporcionamos na reunión inicial de curso.
- ⇒ O tempo que dure o confinamento, que nestas circunstancias espérase non sexa superior a 10 ou 15 días, procuraremos non avanzar contidos novos sobre todo na área de matemáticas xa que a idade do alumnado non permitiría acadar as aprendizaxes dun xeito adecuado pola non presenza dos mestres; o que se faría sería reforzar e repasar os contidos explicados polos mestres anteriormente.

8. Organización de espazos e recursos que se van empregar

Espazo	
Aula	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Este ano por mor da Covid-19 a distribución das aulas fíxose de xeito totalmente distinto aos anos anteriores. Non hai equipos, os nenos/as están dispostos individualmente e mirando todos cara ao fronte para minimizar as posibilidades de contaxio e así cumprir dun mellor xeito o protocolo esixido. ▪ A disposición non permite desprazarse con tanta facilidade polos distintos espazos, os materiais non estarán en estanterías senon que terá cada un o seu polo mesmo motivo explicado anteriormente.

Espazos comúns	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Patio, aula de usos múltiples, corredores, ximnasio, comedor, biblioteca do centro, sala de informática...Manterase o grupo burbulla no caso de acudir a algún destes espazos.
Espazos exteriores (biblioteca, visitas...)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Este curso non se farán excursión nin saídas fora do centro polo menos ata que mellore a situación sanitaria.

Materiais e recursos didácticos:

- Recursos educativos (Internet).
- Ordenador de aula.
- Proxector, encerado dixital.
- Aula de informática(no caso de ter seguridade sanitaria. Un ordenador por neno e mamparas de separación)
- Biblioteca do centro e de aula. (Os nenos-as de 3º nivel acórdase que non baixen á biblioteca este curso. As titoras poderán coller da biblioteca do centro libros para ler na aula que despois estarán un mínimo de sete días retirados .)
- Materiais curriculares:
 - ✓ Libros de texto.
 - ✓ Fichas de ampliación e reforzo.

9. Medidas de atención á diversidade.

Térase en conta a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos e alumnas. Empregaremos as medidas máis convenientes, segundo os casos, tales como:

- Dentro do grupo ordinario: actividades de reforzo, ampliación, traballo individual, ensino titorado, plans individuais.
- Traballo ocasional fóra do grupo ordinario. Do mesmo xeito contamos con apoio tanto por parte do profesorado especialista (PT e AL) como por parte da titora do grupo do mesmo nivel no que nos atopamos.

10. Procedementos e instrumentos de avaliación.

Para a cualificación do alumnado empregaremos os seguintes procedementos e instrumentos de avaliación:

- Proba de avaliación inicial para coñecer o nivel académico dos alumnos e as carencias que poida haber en diferentes aspectos.
- Observación directa do traballo diario.
- Proba de control escrita correspondente aos contidos traballados.
- Revisión do caderno e das produción do alumnado.

11. Criterios de cualificación e promoción.

Tomando como referencia os criterios de cualificación establecidos no currículo oficial da educación primaria para a nosa comunidade autónoma(D.105/2014) para cada área

Con carácter xeral seguirase a seguinte ponderación:

- Probas orais e escritas: 70%
- Caderno do alumnado: 15%
- Actitude e comportamento diario : 15%

Na área de educación plástica farase una variación na ponderación anterior que quedaría do seguinte xeito:

- Caderno de traballo (bloc de debuxo) e outras producións plásticas: 80%
- Actitude e comportamento diario : 20%

O alumnado promocionará ao curso seguinte se ten superados os mínimos esixibles para cada unha das asignaturas .

No caso de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo a súa promoción será valorada individualmente e esta valoración será levada a cabo polo equipo de mestres que atende a ese neno/a en colaboración co Departamento de Orientación.

12. Avaliación da propia práctica docente.

O proceso de autoavaliación do noso propio labor docente consistirá nunha reflexión e valoración constante dos procesos de ensinanza-aprendizaxe que levamos a cabo, prestando especial atención ós seguintes aspectos:

- As actividades deseñadas logran que os discentes acaden os obxectivos propostos.
- Os novos contidos están adaptados ao nivel de coñecementos previos do alumnado.
- Realízase un axeitado reforzo dos contidos nos que o alumnado ten máis carencias.
- Mantense motivados aos discentes e espértase o seu interese.
- Préstase especial atención a aquel alumnado que presenta máis dificultades no seu rendemento académico.
- A coordinación docente é constante ao longo do curso.

13. Contribución ós plans e proxectos do centro.

▪ PLAN TIC

O Plan de introdución das TIC é un documento que integra todas as intervencións do centro destinadas á implantación no uso das novas tecnoloxías, así como a súas estratexias, metodoloxía e niveis competencias. Tamén empregamos os recursos dixitais propostos pola editorial coa que traballamos dándolles ás familias as licenzas para poder acceder a eles; así como a aula virtual do centro no caso de que a ensinanza fose non presencial.

▪ PROXECTO LECTOR

O Proxecto lector é un documento que integra todas as intervencións do centro destinadas ao fomento da lectura, da escritura e das habilidades informativas. Nel detállanse os obxectivos e as actuacións respecto ao tempo diario de lectura. Dende as diferentes áreas fomentárase o hábito lector a través da biblioteca de aula e a biblioteca do centro (pode traballarse algún tema concreto collendo libros as titoras da biblioteca que serán levados á clase; como xa dixemos, no plan da Biblioteca este ano decídese que o alumnado de 3º, xunto cos cursos mais baixos, non visiten esa dependencia).

▪ PLAN DE CONVIVENCIA

O Plan de convivencia é un documento que integra todas as intervencións do centro destinadas a tratar de implicar aos distintos sectores da comunidade educativa na mellora do clima de convivencia, os procedementos de actuación orientados á prevención de conflitos e á consecución dun adecuado clima no centro así como as funcións, dereitos e deberes dos membros da comunidade educativa en canto á convivencia escolar. Dende todas as áreas desenvolveranse actitudes relacionadas cunha boa convivencia

e respecto. Este ano a causa da pandemia non se poderán facer actividades conxuntas como en anos anteriores; poderase facer este tipo de actividades de xeito individual en cada clase.

14. Actividades complementarias e extraescolares.

As actividades complementarias e/ou extraescolares non están previstas neste ano pola Covid-19.

15. Comunicación coas familias.

O horario de atención aos pais e nais do alumnado será todos os martes de 16:00 a 17:00, previa petición de cita. Con motivo da situación sanitaria actual priorizarase a atención telefónica ou no seu caso telemática.

As axendas escolares individuais de cada neno e nena servirán como vía de comunicación cotiá entre as familias e o profesorado.

Trimestralmente entregarase ás familias un boletín coas cualificacións obtidas polo alumnado en cada área, así como o nivel de adquisición das competencias clave na avaliación ordinaria.

No caso de que coincida a entrega de notas cun confinamento, empregarase a aplicación Abalar Móbil ou correo electrónico no caso de que así o soliciten as familias.

Realizarase una reunión ao inicio do curso para explicar os obxectivos a nivel académico que nos imos propor este ano e outras cuestións relativas ao funcionamento xeral da aula e do centro.

No caso de ensino non presencial terase unha comunicación fluida coas familias tamén a través do correo electrónico proporcionado polas titoras ou outros medios telemáticos.